Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

FKBo:s utbildningskonferens den 6 april 2022

Johan Kjellberg och Ylva Storm

Följande 90 minuter

- Kort om Boverket, Boverkets tillsyn och kommunernas webbinformation.
- Lägesrapport Boverkets utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.
- Sidan ”Nödvändiga åtgärder i handboken”. Ett förtydligande.
- Underlag för att fastställa skälig kostnad inför bidragsbeslut.
- Sökande ska inte behöva betala ur egen ficka före utbetalning av bidrag.
- Serviceskyldighet och fullmakt. Gruppdiskussioner. Skriftlig redovisning.
- Frågestund efter respektive programpunkt.

Boverket

Förvaltningsmyndighet för samhällsplanering, byggande och boende.

Lokaler i Karlskrona och Malmö.

Huvuddepartement: Finansdepartementet.

Socialdepartementet har hand om frågor kopplade till lagen om bostadsanpassningsbidrag.

BAB-gruppen ingår i Boverkets enhet för tillsyn. Vår enhetschef heter Cecilia Ljungberg.

Tillsynsmyndighet

Boverket har tillsyn över tillämpningen av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag:

- handlägger tillsynsanmälningar
- bevakar avgöranden från kammarrätterna och Högsta förvaltningsdomstolen
- tillhandahåller den webbaserade handboken ”Bostadsanpassningsbidraget – en handbok” Startsida - Bostadsanpassningsbidraget – Boverket
- skriver rapporter och sammanställningar Boverkets rapporter och statistik om bostadsanpassningsbidrag - Bostadsanpassningsbidraget - Boverket.

Kommunernas webbplatser

För några år sedan granskade vi webbinformationen hos cirka 30 kommuner. Slumpmässigt urval.

Fanns en hel del fina webbsidor.

Men vi såg att en del kommuner hänvisade till vad som gällde enligt 1992 års lag. Till exempel om villkoren när sökanden har flyttat och söker bidrag för att anpassa den nya bostaden.

Vi ser fortfarande exempel där informationen motsvarar innehållet i 1992 års lag.

Viktigt att uppdatera innehållet.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Johan Kjellberg

Regeringsuppdrag - Utvärdering

- Regeringen uppdrar åt Boverket att utvärdera lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och analysera hur den har påverkat utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget.
- Om Boverket finner hinder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden ska myndigheten lämna förslag på åtgärder.
- Förslagen kan vara förslag på ändringar i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Fortsatt arbete

- Omfattande faktainsamling.
- Inledande kontakter och möten.
- Boverkets samråd med funktionshindersförbunden.
- Enkäter till funktionshindersorganisationer, arbetsterapeuter, fastighetsägare.
- Avgränsningar

Kontaktuppgifter till Boverket

Arbetsgrupp på Boverket (Johan Kjellberg, Carl-Magnus Oredsson och Ylva Storm) och extern projektledare Maria Plejborn, WSP.

Ni kan nå oss i arbetsgruppen för regeringsuppdraget på en särskild epostadress:

bab@boverket.se

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

5 § i lagen om bostadsanpassningsbidrag säger bland annat:

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

En förvaltningsrätt har i några domar skrivit:

”I kravet på att åtgärden ska vara nödvändig ligger att om behovet kan tillgodoses genom olika typer av anpassningar, ska det billigaste och minst omfattande alternativet väljas.

Det krävs att en brist i sig är sådan att den gör bostaden uppenbart olämplig.

Det måste finnas en klar koppling mellan funktionsnedsättningen och anpassningsåtgärden. Kopplingen ska vara så stark att åtgärderna kan bedömas som nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen.”

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Domstolen skrev alltså:

Det krävs att en brist i sig är sådan att den gör bostaden uppenbart olämplig.

Domstolen för in något nytt som inte använts tidigare.

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Vi gjorde ett litet tillägg på sidan i höstas.

Skrev en nyhet om tillägget den 13 oktober 2021.

Bakgrunden var nyssnämnda skrivning i några domar från en förvaltningsrätt.

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Nyhetstexten 13 oktober 2021: Inget krav i lagen om bostadsanpassningsbidrag på att sökandens bostad måste vara uppenbart olämplig utan den anpassning som bidrag söks för.

- Boverket skriver ofta nyheter i handboken när handboken har kompletterats med nya skrivningar.
- Denna gång förklarade vi inte i nyheten att sidan ”Nödvändiga åtgärder” hade kompletterats.
- Vi förklarade inte heller bakgrunden till tillägget.

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Tillägget i handboken: ”Det går inte att utläsa i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag att bidrag bara kan beviljas om bostaden är att anse som uppenbart olämplig utan den anpassning som bidrag söks för.”

(Ni hittar tillägget efter referatet av en dom från Kammarrätten i Göteborg, 17 augusti 2004, målnummer 4067-2003.)

Kortare uttryckt: För bidrag krävs inte att bostaden är uppenbart olämplig utan den anpassningsåtgärd som bidrag söks för.

Länk till sidan:

Anpassningen ska vara nödvändig - Bostadsanpassningsbidraget - Boverket

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Kammarrätten i Göteborg den 17 augusti 2004, målnummer 4067-03

- Sökande ville ha tre automatiska dörröppnare: till entrédörren, hissdörren på lägenhetens våningsplan, (hiss)dörr på källarplanet.
- Hade tidigare beviljats bidrag för automatik till hissdörren på entréplanet.
- Svårt att gå på grund av rygg, höft- och knäbesvär. Bland annat hjärtflimmer. Använde rollator.
- Kommunen: behovet inte styrkt.
- Länsrätten (numera förvaltningsrätten): Biföll överklagandet.

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Kammarrätten:

- Utgångspunkten vid bedömningen av om en anpassning är bidragsberättigande eller inte är att personen med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att leva ett i görligaste mån normalt liv i sin bostad.

- I detta ligger också att det ska vara möjligt att kunna ta sig i och ur bostaden och själv kunna använda gemensamhetsutrymmen som tvättstuga.

- **Det krävs inte att det är helt omöjligt att klara sig utan anpassningsåtgärden.**

Handbokens webbsida ”Nödvändiga åtgärder”

Kammarrätten:

- Sökanden har svårt att öppna dörrarna ifråga.
- Sökanden uppgett att det ibland är omöjligt att öppna entrédörren.
- Intyget kommunen åberopade vid kammarrätten: sökanden klarar av att öppna de aktuella dörrarna med svårighet.
- Dörröppnarna är enligt kammarrätten nödvändiga för att sökanden med hänsyn till sin funktionsnedsättning ska kunna leva ett någorlunda normalt liv i sin bostad. (Läkarintyg som sökanden åberopade vid kammarrätten. Intyget sa att sökanden på grund av problem med höfter och rygg skulle behöva automatiska dörröppnare.)

Anbud, offert eller kostnadsberäkning

Anbud/offert el kostnadsberäkning

Anbud, offert eller kostnadsberäkning kan behövas - Bostadsanpassningsbidraget – Boverket

Boverkets föreskrifter om bostadsanpassningsbidrag, BFS 2018:12.

3 § Kommunen får begära att sökanden kompletterar sin ansökan med – kopia av anbud/offert eller kostnadsberäkning, om kommunen bedömer att det behövs för att fastställa skälig kostnad i ärendet……, –

Anbud/offert el kostnadsberäkning

- ”Det finns ingen anledning att begära att sökanden kompletterar ansökan med anbud, offert eller kostnadsberäkning om kommunen anser att den ändå kan fastställa skälig kostnad.”

- ”Någon komplettering med anbud, offert eller kostnadsberäkning behövs inte heller om det står klart för kommunen att ansökan ska avslås på någon annan grund. Som te x att ansökan handlar om att sökanden vill ha bostadsanpassningsbidrag i ett sommarstuga där sökanden bara bor några månader om sommaren.”

Anbud/offert el kostnadsberäkning

16 §

Bostadsanpassningsbidrag, återställningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll enligt 11 § lämnas med ett belopp (kontantbidrag) som motsvarar skälig kostnad för åtgärderna.

Anbud/offert el kostnadsberäkning

Boverkets föreskrifter om bostadsanpassningsbidrag, BFS 2018:12.

3 § Kommunen får begära att sökanden kompletterar sin ansökan med – kopia av anbud/offert eller kostnadsberäkning, om kommunen bedömer att det behövs för att fastställa skälig kostnad i ärendet……, –

Anbud, offert eller kostnadsberäkning

- Se över era rutiner för hur många offerter eller kostnadsberäkningar som sökande ska behöva skicka in.
- Utgångspunkten bör vara att det normalt ska räcka att sökanden inkommer med en offert eller en kostnadsberäkning per åtgärdsgrupp.

Sökanden ska inte behöva ligga ute med egna pengar

- Vi har fått veta att det finns kommuner som kräver att sökanden visar att han eller hon har betalat hantverkaren innan kommunen betalar ut bidraget.

- 20 § lagen om bostadsanpassningsbidrag: Kontantbidraget ska betalas ut efter att kostnaderna har redovisats.

- Obs att kostnadsredovisning är inte samma sak som redovisning av betalning.

Sökanden ska inte behöva ligga ute med egna pengar

- Propositionen till lagen: Kostnadsredovisningen kan bestå av till exempel fakturaunderlag eller kvitton på utförda arbeten (proposition 2017/18:80 sid. 82).

- Boverkets föreskrifter till lagen, 8 §: Sökanden ska före utbetalning av bostadsanpassningsbidrag inkomma till kommunen med faktura, kvitto eller annan skriftlig redovisning för att styrka att anpassningsåtgärderna utförts och kostnaderna för dessa.

- Att kvitto nämns i proposition och föreskrifter innebär inte ett krav på att sökanden ska betala själv först. Men om sökanden faktiskt har gjort det så funkar kvitto bra som en kostnadsredovisning.

Sökanden ska inte behöva ligga ute med egna pengar

- Bidrag söks för ramp.
- Ett positivt bidragsbeslut fattas.
- Sökanden väljer hantverkare.
- Hantverkaren skickar faktura till sökanden.
- Sökanden skickar faktura till kommunen.
- Kommunen betalar ut bidraget till sökanden.
- Sökanden använder bidraget till att betala hantverkaren.

Sökanden ska inte behöva ligga ute med egna pengar

Ett alternativ är att kommunen betalar ut bidraget genom att betala det direkt till hantverkaren.

Okey om sökanden har

- samtyckt till det
- förklarat att han eller hon är nöjd med arbetena.

Serviceskyldighet

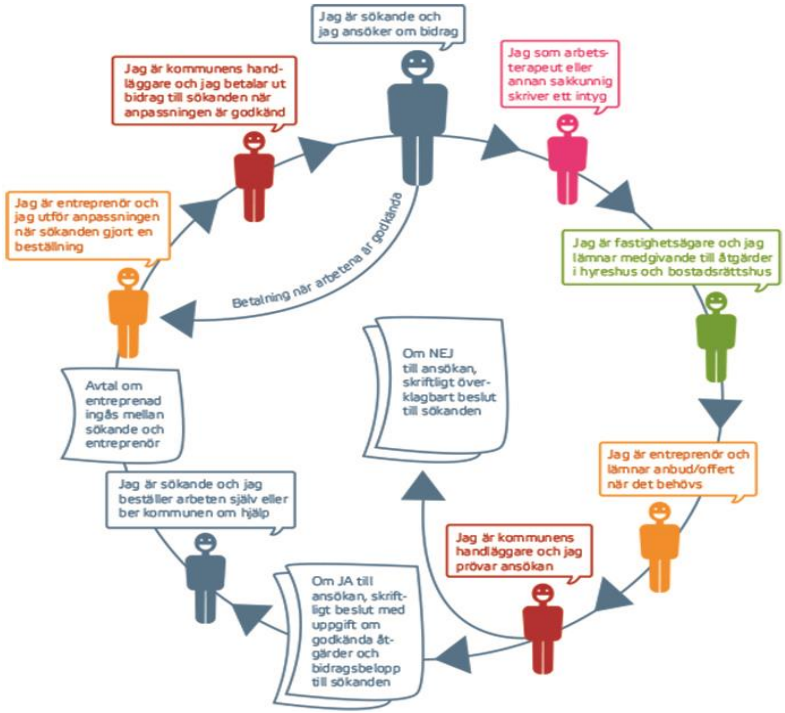

Serviceskyldighet

6 § förvaltningslagen (2017:900) :

En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla.

Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål.

Preliminära enkätresultat

En del kommuner har berättat att sökande måste göra mer själva jämfört med tidigare. I vilka delar gäller det i din kommun?

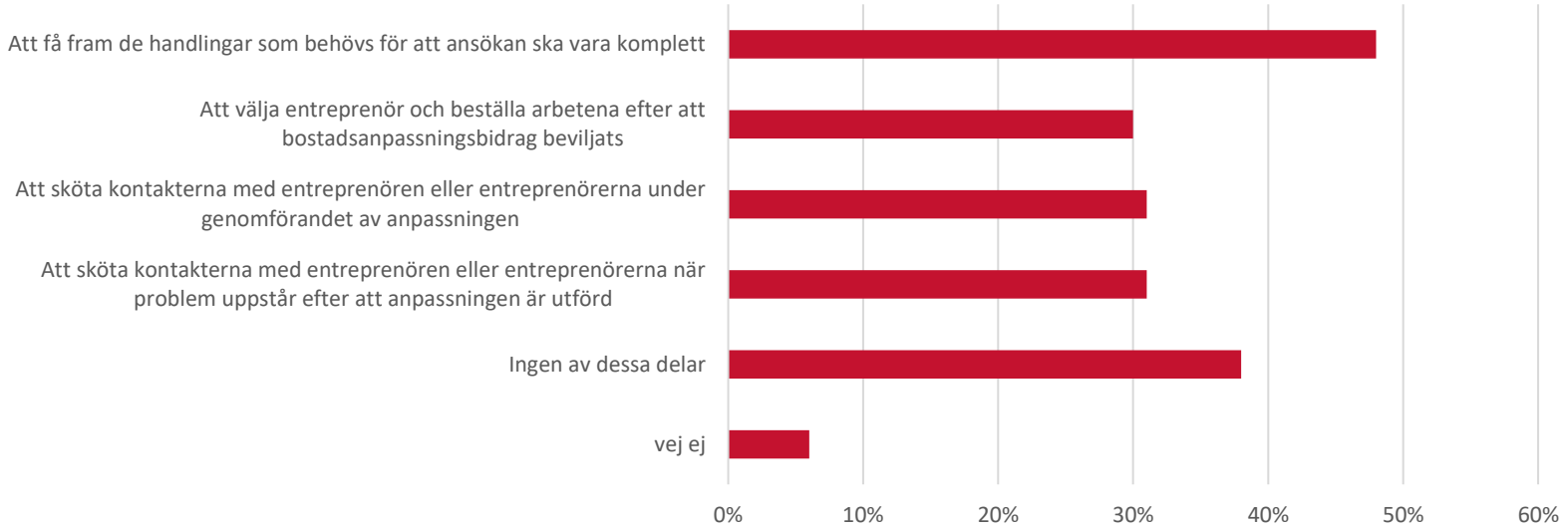

Preliminära enkätresultat

Varför har kommunen ändrat sina rutiner?

Gruppdiskussioner

- Grupparbete i 20 minuter.
- Anteckna era svar.
- Om tid finns kvar, tillfälle för ev. reflektioner i helgrupp.
- FKBo:s styrelse samlar under dagen in och förmedlar alla era skriftliga svar till Boverket.

Diskussionsfrågor

- Tycker ni att serviceskyldigheten generellt sett är ett problem/betungande i ärenden om bostadsanpassningsbidrag?
- Hur gör ni om sökanden inte klarar av att göra en ansökan och/eller /genomföra en anpassning och inte heller har någon i sin närhet som kan hjälpa till?
- Har ni förslag på hur en reglering skulle kunna se ut som anger hur hjälp ska ges i en sådan situation som i förra frågan?

Vad händer nu?

- FKBo:s styrelse förmedlar era svar till Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona.

- Välkomna att skicka ytterligare synpunkter som handlar om regeringsuppdraget till vår funktionsbrevlåda.

- bab@boverket.se obs: ska bara användas för synpunkter med anknytning till regeringsuppdraget.

Vad händer nu?

- Fortsätt tillämpa 2018 års lag.

- Den gäller fortfarande, trots att den utvärderas!

Avslutning

Boverket

Tack för visat intresse!